

Warszawa dnia 7. maja 2014 r.

**MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
SEKRETARZ STANU**

**MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCELARIA JAWNA WYDZIAŁ I**

Nr. 2199/53

.....07. MAJ 2014.....
VII VII

**SEKRETARZ STANU
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU**

Pan Zbigniew RYNASIEWICZ

Dotyczy: Przygotowania wkładu do Stanowiska Rządu do komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady.

Sebastian Tarcisz

W odpowiedzi na pismo DL-IV-0824-14-KW/14 z dnia 28.04.2014 r. dotyczące przygotowania wkładu do Stanowiska Rządu do komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady informuję, że po zapoznaniu się z ww. dokumentem uwag nie wnoszę i nie widzę przeciwwskazań do jego akceptacji.

Jednocześnie informuję, że w przedmiotowym zakresie MON podjęło następujące działania.

W dniu 29 listopada 2013 r. siedmiu Ministrów Obrony państw Unii Europejskiej (Francji, Niemiec, Włoch, Holandii, Grecji, Hiszpanii i Polski) podpisało listy intencyjne dotyczące potrzeby rozpoczęcia wspólnych prac nad następującymi zagadnieniami:

- wymiany doświadczeń dotyczących praktycznego wykorzystania Medium Altitude Long Endurance Remotely Piloted Aircraft Systems - MALE RPAS (IT, FR i DE);
- podzielenia się dotychczasowymi osiągnięciami na polu pozyskania, użycia w działaniach bojowych, szkolenia personelu, zorganizowania systemu napraw oraz osiągnięcia wysokiego poziomu interoperacyjności i przygotowania doktryn, procedur i koncepcji wykorzystania RPAS klasy MALE;
- przeprowadzenia analizy możliwości współpracy w obszarze szkolenia, ćwiczeń, logistyki, napraw i podobnych zagadnień.

Wspólna praca grupy przedstawicieli siedmiu państw UE wiąże się bezpośrednio z planami budowy w przyszłości europejskiego RPAS MALE nowej generacji. W tym celu

na wstępnym etapie prac państwa, które zadeklarowały się że będą uczestniczyć w tym międzynarodowym przedsięwzięciu zamierzają przygotować wspólne procedury i podzielić się dotychczasowymi doświadczeniami. W związku z tym, że tylko trzy państwa (DE, IT i FR) mają znaczny dorobek na polu pozyskania, wdrażania i wykorzystania w ramach operacji prowadzonych przez UE i NATO RPAS klasy MALE praca grupy siedmiu państw będzie się koncentrowała podczas pierwszego etapu prac m. in. na porównaniach dotychczas wypracowanych rozwiązań przez te trzy państwa i przygotowaniu wspólnego modelu prac, który będzie mógł być powielony również przez przyszłych użytkowników RPAS MALE i korygowania dotychczasowych ustaleń i procedur przez trzy państwa dysponujące już BSP MALE.

W ubiegłym roku Polska brała również udział w pracach pod auspicjami EDA nad przygotowaniem dokumentu - Common Staff Target MALE. Został on poparty na ostatniej jesiennej Radzie Sterującej EDA.

Kolejną inicjatywą, która jest procedowana pod auspicjami EDA jest Program JIP RPAS.

Decyzję o uruchomieniu procesu przygotowania do utworzenia programu JIP RPAS podjęła 28 czerwca 2012 r. Rada Sterująca Europejskiej Agencji Obrony (EDA) w formule Dyrektorów ds. Badań i Technologii (R&T). Program jest realizowany w ramach Europejskiej Współpracy Ramowej¹ i koordynowany jest przez EDA.

Obszar zainteresowania JIP RPAS obejmuje zagadnienia standaryzacyjne i technologiczne oraz ich współzależność w procesie dochodzenia do rozwiązań technicznych w obszarze bezzałogowych statków powietrznych (bsp) użytkowanych przez państwa europejskie. Aktualny rozwój oraz przewidywane zastosowania bsp pozwalają przypuszczać, że w niedalekiej przyszłości technologia ta będzie miała nie tylko rewolucyjny wpływ na współczesny rynek, ale również będzie powszechnie wykorzystywana we wszystkich rodzajach sił zbrojnych. Dzięki zaangażowaniu DPZ od 2012 r. Polska uczestniczy w inicjatywie EDA dotyczącej bezzałogowych statków powietrznych i ma możliwość realnego wpływu na kształt oraz zakres merytoryczny prowadzonych prac, dostosowując je do potrzeb Sił Zbrojnych RP.

Realizacja programu powinna zapewnić opracowanie technologii i standardów umożliwiających pełną integrację systemów bezpilotowych w kontrolowanej przestrzeni powietrznej.

¹ *European Framework Cooperation (EFC). Wspólne projekty EDA, Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA).*

Ponadto uczestnictwo przedstawicieli polskiego przemysłu/producentów systemów bezzałogowych w spotkaniach dotyczących projektów w ramach programu JIP RPAS, jest użyteczne ze względu na możliwość pozyskiwania najświeższych informacji na temat programu JIP RPAS oraz innych aktualnych i planowanych inicjatyw związanych z systemami bezzałogowymi: programach podejmowanych przez konsorcja międzynarodowe, konkursach ogłaszanych przez Komisję Europejską i jej agencje, m.in. EUROCONTROL, ESA. Oficjalnie Polska podpisała Porozumienie Programowe na początku b.r., stając się pełnoprawnym uczestnikiem Programu.

Od kilku miesięcy trwają prace zmierzające do uruchomienia pierwszego projektu p.k. „AUTARKIA” w ramach powyższego Programu. AUTARKIA proponuje ustanowienie niezbędnych podstaw technologicznych i technicznych dla autonomii w wypełnianiu luk w tematach związanych z: automatyzacją i rozwiązywaniu sytuacji awaryjnych, automatycznym kołowaniem, automatycznym startem i lądowaniem. Projekt AUTARKIA skupiać się będzie na wykorzystaniu i dostosowaniu już istniejących technologii w ustanowieniu procedur i standardów związanych z automatyzacją kołowania, startu i lądowania wraz z automatycznym rozwiązywaniem sytuacji awaryjnych. Projekt powinien umożliwić instytucjom standaryzacyjnym opublikowanie międzynarodowych standardów w wyżej wymienionych obszarach technologicznych. Chęć udziału w projekcie wyraziły: Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych, Instytut Lotnictwa, ASSECO, PIAP, Herz, Eskadra, Eurotech, WB Electronics i Politechnika Rzeszowska. W chwili obecnej trwają prace nad przygotowaniem porozumienia projektowego, którego podpisanie planowane jest jesienią br.

W kontekście udziału polskiego przemysłu w JIP RPAS zauważyć należy, że poprzez aktywny udział w nim podmiotów krajowych możliwy jest kontakt z najnowszymi osiągnięciami technologicznymi w dziedzinie bsp, który zaowocować powinien w przyszłości również produkcją nowych wyrobów w kraju.

Mając jako referencje zatwierdzony przez Radę Sterującą EDA dokument (Roadmap) odnoszący się do RPAS oraz deklarację polityczną w sprawie certyfikacji i zdolności do lotu, 11 marca b.r. odbyło się spotkanie (EDA) na którym przedstawiono potrzebę ustanowienia specjalnej grupy roboczej, dedykowanej tematyce certyfikacji i zdolności do lotu RPAS oraz wymianie doświadczeń wynikających z istniejących już krajowych przepisów wojskowych dla RPAS. Na spotkaniu przedstawiono również koncepcyjny dokument do ustanowienia zharmonizowanych europejskich ram regulacyjnych dla zdolności do lotu wojskowych RPAS, który został przygotowany przez EDA. Dokument ten, należący do państw członkowskich, powinien być przedstawiony władzom lotnictwa cywilnego celem rozwiązania spraw spornych (np. kategorie RPAS). Podkreślono pilną potrzebę zdefiniowania i uzgodnienia

wymagań certyfikacyjnych dla wojskowych RPAS, mając na uwadze trwające prace prowadzone przez JARUS (Joint Authorities for Rulemaking on Unmanned Systems), które są dedykowane cywilnym RPAS i przyszłym specyfikacjom certyfikacyjnym, które to po zakończeniu zostaną zdefiniowane przez EASA (Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego). Końcowym wnioskiem spotkania było przedstawienie potrzeby ukończenia zadań zidentyfikowanych w dokumencie koncepcyjnym, w celu uzyskania uzgodnionego i ujednoliconego stanowiska, które mogłoby wpłynąć na stanowisko EASA w kontekście przygotowywania cywilnych przepisów, ale uwzględniających wymogi wojskowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, MON stoi na stanowisku, że udział Polski w programach związanych z RPAS jest w pełni uzasadniony, natomiast w celu właściwego uregulowania problematyki szeroko rozumianej implementacji RPAS, wymagana jest ścisła współpraca wielu obecnych i przyszłych użytkowników dronów – cywilnych władz lotniczych, wojska, policji i innych służb, a także ośrodków naukowo-badawczych i producentów.

Z parafianiem

Czesław MROCZEK

Do wiadomości: Dyrektor Departamentu Polityki Zbrojeniowej

T.Kotas/DPZ/OAiP/22 6 846664